

Algılanan Yönetici Desteği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Yönetici Desteği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16849>

Özet

Algılanan Yönetici Desteği Ölçeği (AYDÖ), çalışanların yöneticilerinden gördükleri desteği ölçmek amacıyla 2017 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, çalışanların iş yaşamında karşılaştıkları zorluklar karşısında yöneticilerinin sağladığı hem somut (araçsal) hem de soyut (duygusal/psikolojik) destek düzeylerini belirlemeyi hedefler. Geliştirme çalışması sonucunda, ölçeğin yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlilik değerlerine sahip olduğu kanıtlanmıştır. Bu araç, örgütsel davranış ve insan kaynakları yönetimi alanlarında, çalışan refahı ve iş performansıyla yönetici desteği arasındaki ilişkileri incelemek için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçek geliştirme sürecinde, faktör yapısı incelenmiş ve destek algısının temel olarak **Somut Destek** ve **Soyut Destek** olmak üzere iki boyutta toplandığı tespit edilmiştir. Bu boyutların her biri, çalışanların yöneticileri tarafından ne ölçüde tercih edildiğini, kaynak sağlandığını ve temsil yetkisi verildiğini değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Yönetici Desteği, Örgütsel Destek, Yönetici Desteği, Ölçek Geliştirme, İş Tatmini, Çalışan Refahı, Güvenirlilik, Geçerlik

Yazarlar

Esra AYDIN GÖKTEPE

Amaç

Algılanan Yönetici Desteği Ölçeği'nin temel amacı, çalışanların doğrudan yöneticilerinden aldıkları desteğin niteliğini ve niceliğini ölçebilecek, bilimsel standartlara uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ortaya koymaktır. Ölçek, özellikle Türkiye bağlamında, örgütsel psikoloji araştırmalarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Bu ölçek, yöneticilerin çalışanlarına sunduğu desteği iki ana bileşen üzerinden değerlendirerek, kurumsal destek mekanizmalarının etkinliğini analiz etme fırsatı sunar. Elde edilen veriler, yöneticilik eğitimlerinin ve destek sistemlerinin iyileştirilmesine yönelik stratejik kararlar alınmasına yardımcı olabilir.

Yapı

Algılanan Yönetici Desteği (AYDÖ), çalışanların yöneticilerinin kendilerine değer verdiğine, refahlarını önemseydiğine ve işlerini başarıyla bir şekilde yapmalarını için gerekli kaynakları

sağladığına dair inançların ifade eden psikolojik bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki temel alt boyutta incelenir:

Somut Destek (Instrumental Support): İzin gerektirdiği fiziki araçların, ekipmanın, bilginin veya zamanın sağlanması gibi doğrudan iş performansına yönelik yardımları içerir.

Soyut Destek (Emotional/Psychological Support): Çalışanın kişisel ve mesleki gelişimini teşvik etme, ona güven duyma, takdir etme, temsil yetkisi verme ve duygusal olarak yanında olma gibi psikolojik refahı artırıcı davranışları kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliliği, faktör analizi çalışmalarıyla desteklenmiştir. Ölçeğin genel geçerlik düzeyi, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) ile belirlenmiş olup, bu katsayı **0,938** olarak son derece yüksek bir düzeyde bulunmuştur. Bu nedenle, maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda güçlü bir uyuma sahip olduğunu göstermektedir.

Alt boyutların geçerlik analizleri de tatmin edici sonuçlar vermiştir. Somut Destek boyutunun Cronbach Alpha katsayısı **0,836** iken, Soyut Destek boyutunun katsayısı **0,959** gibi çok yüksek bir değerde hesaplanmıştır. Bu bulgular, ölçeğin hem genel olarak hem de alt boyutlar bazında ölçmek istediği kavramı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Algılanan Yönetici Desteği Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin tamamı için hesaplanan güvenirlik katsayısı olan Cronbach Alpha değeri **0,935** olarak belirlenmiştir.

Bu yüksek güvenirlik katsayısı (0,935), ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı denek gruplarında uygulandığında benzer sonuçlar üretme kapasitesinin çok yüksek olduğunu göstermektedir. Psikometrik açıdan, 0,70 üzeri katsayılar kabul edilebilir güvenirlik düzeyini işaret ederken, 0,90 üzerindeki değerler mükemmel düzeyde güvenilirliği temsil etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde yapılan Faktör Analizi, Algılanan Yönetici Desteği yapısının iki temel boyuttan oluştuğunu ortaya koymuştur: Somut Destek ve Soyut Destek. Bu iki faktörlü yapı, teorik beklentilerle uyumlu olup, yöneticinin sağladığı destek türlerinin ayrıştırılmasına olanak tanımıştır.

Faktör yapısının güçlü ve ayrırtırcı olması, ölçeğin yapı geçerliliğini destekleyen en önemli bulgulardan biridir. Her bir madde, belirlenen ilgili faktöre yüksek yüklem yaparak, ölçeğin çok

boyutlu ancak net bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme)

Format: 7 maddeden oluşan anket formatı

Maddelendirme (Derecelendirme): 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır. Cevap seçenekleri 1 (hiç katılmıyorum) ile 5 (tamamen katılıyorum) arasında değişmektedir.

Kullanılabilir Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çalışanlar (Örgütlerde görev yapan personel)

Yaş Grubu: Yetişkin çalışanlar

Popülasyon Detayları: Çalışanların yöneticilerinden algıladıkları desteği ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi. Katılımcılar, yöneticilerinin davranışlarına ilişkin kendi algılarını derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Somut Destek, Soyut Destek, Yönetici İlişkileri, Örgütsel Adalet, Cronbach Alpha, Ölçek

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: esraaydin.goktepe@gmail.com

Yazın Adresi: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi (Çalışman yapılıd?? dönem itibarıyla)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Esra AYDIN GÖKTEPE tarafından 2017 yılında geliştirilmiştir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Yazarın iletişim bilgisi mevcuttur: esraaydin.goktepe@gmail.com.

Referanslar

Aydın Göktepe, E. (2017). Algılanan Yönetici Desteği Ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46(Özel Sayı), 31-48.

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: algilanan-yonetici-destegi-toad.pdf

Algılanan Yönetici Desteği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçekte toplam 7 madde bulunmaktadır. Örnek maddeler şunlardır:

Yöneticim, işimi iyi bir şekilde yapmam için gerekli olan her türlü ekipmanı tedarik etmek için üst yönetime taleplerimi iletir.

Yöneticim, işletmeyi/departmanı/birimi temsil etmem için toplantı/konferans/seminerde beni görevlendirir.